

De Minister voor Primair en Voortgezet Onderwijs

Utrecht, 18 november 2022

Geachte heer Wiersma,

Als gevolg van de coronapandemie is er in 2020 geen centraal examen afgenomen en in 2021 en 2022 zijn er maatregelen genomen om leerlingen en scholen meer ruimte te bieden wat betreft de afname en afwikkeling van het centraal examen. Dit was ingegeven door de gedeelde overtuiging dat leerlingen niet de dupe mogen worden van de gevolgen van de coronacrisis.

Deze gevolgen zijn nog altijd goed voelbaar en zichtbaar. De groep leerlingen die in 2023 centraal examen aflegt, heeft tweeënehalf jaar voortgezet onderwijs in pandemie-omstandigheden achter de rug en dat heeft onvermijdelijk veel impact. Ter illustratie: vmbo-leerlingen die dit jaar examen doen hebben nog geen enkel 'normaal' middelbaar schooljaar gehad.

In die tweeënehalf jaar pandemie hebben leerlingen te maken gehad met soms haperend onderwijs, waardoor mogelijk vertragingen zijn ontstaan die, ondanks de inzet van NPO-gelden, niet snel zijn gerepareerd. Vertragingen op cognitief vlak en bij de ontwikkeling van vaardigheden, maar ook op het gebied van emotionele en sociale ontwikkeling. Nadrukkelijker dan in eerdere jaren hebben scholen grote zorgen over de sociaal-emotionele en persoonlijke ontwikkeling (motivatie, werkhouding) van hun leerlingen. Leerlingen hebben school in brede zin gemist: de structuur, het ritme en het schoolse leren. Ook op sociaal vlak (omgang, het groepsgevoel, samen leren) hebben ze veel moeten missen. Daarmee ontbreekt bij hen vaak de basis om tot leren te komen. Ook uit de richting van leerlingen zelf komen steeds meer noodkreten, in de vorm van petitie's en berichten, over de angst het examen niet te halen en het gevoel niet goed te zijn voorbereid.

We willen daarom de extra herkansing en de spreiding over twee volledige tijdvakken voor de papieren examens herhalen. Dit doet recht aan ruimte voor leerlingen in het kader van eventuele achterstanden, zonder aan de hoogte van de lat te tornen. We dringen er daarbij met kracht op aan om de logistieke knelpunten van vorig schooljaar in de planning te voorkomen. Het vanwege de spreidingsmogelijkheid voor leerlingen noodzakelijke derde tijdvak moet plaatsvinden vóór de start van de zomervakantie in de regio Midden op 8 juli 2023.

Een herhaling van de duimregel is ongewenst. Dit leidt tot te veel strategisch gedrag en doet afbreuk aan de waarde van het diploma (de hoogte van de lat).

Een herhaling van twee uitslagdata moet hoe dan ook worden voorkomen. Een latere uitslagdatum is onwenselijk gebleken gekeken naar het welzijn en het gevoel van waardering bij met name VMBO-leerlingen.

Wat de afname van het examen in het beroepsgerichte profielvak betreft, willen we de praktijk van de afgelopen twee jaren voortzetten, namelijk: afname als schoolexamen met de mogelijkheid van afname van het cspe als schoolexamen.

We dringen er op aan bovenstaande maatregelen te treffen in het belang van de examenleerlingen dit jaar. We moeten voorkomen dat zij de dupe worden van de crisis en haar nasleep.

Met vriendelijke groet,

Henk Hagoort,
voorzitter VO-raad

Arjen Daelmans,
voorzitter SPV

Janouke van Meerveld,
voorzitter LAKS

